

केंद्रपुरस्कृत (Central Sector Scheme) अंतर्गत “सिल्क समग्र-२ ISDSI” योजना राबविणेस प्रशासकीय मान्यता प्रदान करणेबाबत....

महाराष्ट्र शासन
सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग,
शासन निर्णय क्र.सपववि-४००१५/२/२०२३ -DESK SERICULTURE-CMTD
मंत्रालय, मुंबई-४०००३२.
दिनांक:- ०९ फेब्रुवारी, २०२४.

- वाचा:-**
- १) संचालक (रेशीम) नागपूर यांचे पत्र क्र.रेशीम/कार्या-९/सिल्कसमग्र-२/प्र.मा/सन २३/१४९, दि.०१.०२.२०२३
 - २) सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, शासन निर्णय क्र धोरण २०२३/ प्र.क्र.११/टेक्स-५, दि.०२.०६.२०२३.
 - ३) संचालक (रेशीम) नागपूर यांचे पत्र क्र.रेशीम/कार्या-९/सिल्कसमग्र-२/प्र.मा/सन २३/७१७, दि.०९.०६.२०२३
 - ४) संचालक (रेशीम) नागपूर यांचे पत्र क्र.रेशीम/कार्या-९/कें.पु.सि.स/फलनिष्ठती/सन २३/१४१४, दि.०२.११.२०२३
 - ५) संचालक (रेशीम) नागपूर यांचे पत्र क्र.रेशीम/कार्या-९/कें.पु.सि.स/प्र.मा/सन २३/१४३२, दि.०६.११.२०२३

प्रस्तावना:-

रेशीम उद्योग हा शेती व वन संपत्तीवर आधारीत रोजगाराची प्रचंड क्षमता असलेला उद्योग आहे. राज्यामधील हवामान हे रेशीम शेतीसाठी पोषक आहे. वातावरणाच्या लहरीपणामुळे होणारे नुकसान टाळण्यासाठी तसेच नियमित उत्पन्न मिळविण्यासाठी रेशीम उद्योग हा राज्यातील शेतकऱ्यांसाठी वरदान ठरत आहे. शेतकऱ्यांना शाश्वत उत्पन्न मिळवून देण्याचे सामर्थ्य रेशीम शेती व उद्योगांमध्ये आहे. कृषि विकास दरवृद्धीबोबरच ग्रामीण भागातील जनतेचे जीवनमान व आर्थिकस्तर उंचावण्यास मदत करणारा हा उद्योग आहे. राज्यातील रेशीम उद्योगाचा विस्तार व विकास मोठ्या प्रमाणात व्हावा यासाठी राज्य शासनाच्या व केंद्र शासनाच्या अनेक योजना कार्यरत आहेत. महारेशीम अभियानाच्या माध्यमातून राज्यातील जास्तीत-जास्त शेतकऱ्यांपर्यंत संपर्क साधून तुती लागवड करू इच्छिणाऱ्या व टसर रेशीम उद्योग करू इच्छिणाऱ्या नवीन लाभार्थी नोंदणीसाठी व्यापक प्रमाणावर महारेशीम अभियान राबविण्यात आले आहे.

रेशीम शेतीचा विस्तार व विकास परिणामकारक, तसेच तुती लागवड ते कापड निर्मिती पर्यंतची कोषोत्तर प्रक्रिया या उद्योगाचा एकात्मिक विकास करण्यासाठी समुह पद्धतीने तुती लागवड होणे आवश्यक आहे. उच्च दर्जाच्या भरघोस तुती पाल्याचे उत्पादन देणाऱ्या तुती वाणांचा प्रसार करणे, गुणावत्तापूर्ण व अधिक उत्पादकता असलेल्या दुबार संकर वाणांच्या रोगमुक्त अंडीपुंज मोठ्या प्रमाणावर निर्मिती, गरजेनुसार अंडीपुंजाचे शितकरण व त्यांचे वितरण, शास्त्रोक्त किटक संगोपन घेण्यासाठी अत्याधुनिक तंत्रज्ञानाचा प्रचार-प्रसार करणे ह्या घटकांचा कोष उत्पादनापर्यंतच्या प्रक्रियेपर्यंत मोलाचा वाटा आहे. त्याबरोबर कोषोत्तर प्रक्रियादेखील महत्वाची असून राज्यात उत्पादित होणाऱ्या तुती व टसर रेशीम कोषांवर राज्यातच प्रक्रिया होणे आवश्यक

आहे. आंतरराष्ट्रीय दर्जायुक्त रेशीम सुत निर्मिती, सुतावर व्हिस्टीग, डाईग, वार्पिंग, वेफटींग अशा विविध प्रक्रिया करून दर्जेदार पैठण्या, रेशमी साड्या व कापड, तयार रेशमी कपडे निर्मिती (गारमेन्ट) ही शृंखला एकसंघपणे पूर्ण करणे ही देखील अत्यंत महत्वाची बाब आहे. राज्यातील येवला, पैठण, नागपूर, छत्रपती संभाजीनगर, इत्यादी ठिकाणी मोठ्या प्रमाणात पारंपारिक कारागिरांमार्फत हातमागावर वर्षानुवर्षे पैठणी विणकामाचे तर नागपूर, भंडारा, आंधळगाव इ. ठिकाणी टसर साड्या व कापड निर्मितीचे काम सुरु आहे, पैठणी विणकर त्यांच्यासाठी लागणारा तुती रेशीमचा कच्चा माल-रेशीम यार्न (ताना-बाणा) कर्नाटक, आंध्रप्रदेश येथून मागवून पैठणी विणकाम करीत असतात.

राज्यातील सर्व जिल्ह्यामध्ये तुती रेशीम विकास कार्यक्रम महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजनेतर्गत राबविण्यात येत असून प्रती लाभार्थी एक एकर तुती लागवड इतकी लाभ मर्यादा निश्चित करण्यात आली आहे, तसेच कृषि विभागामार्फत राबविण्यात येणाऱ्या नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी (पोक्रा) योजनेतर्गत रेशीम शेतकऱ्यांना अनुदान उपलब्ध करून देण्यात येते. केंद्र सरकार देखील रेशीम शेतीला चालना देण्यासाठी प्रयत्न करत आहे. केंद्र पुरस्कृत सिल्क समग्र योजना शासन निर्णय दि.२४ मे, २०१९ अन्वये सन २०१८-१९ ते २०१९-२० या कालावधीसाठी राज्यात राबविण्यास मान्यता देण्यात आली आहे तसेच शासन निर्णय दि.१४ जानेवारी, २०२१ अन्वये सन २०२०-२१ या कालावधीत पुढे सुरु ठेवण्यास मान्यता देण्यात आली. सदर योजनेचा कालावधी संपुष्टात आल्याने केंद्र शासनाने रेशीम उद्योगाच्या विकासाकरिता राज्य व केंद्रीय क्षेत्रातील कार्यक्रमासांठी समन्वय स्थापित करण्यासाठी यापूर्वी सुरु असलेली सिल्क समग्र योजनेची सुधारीत आवृत्ती केंद्रीय क्षेत्रीय योजना "सिल्क समग्र" २, ISDSI (Integrated Scheme for Development of Silk Industry) ही योजना सन २०२१-२२ ते २०२५-२६ या कालावधीत राबविण्यास मान्यता देण्यात आली आहे. त्यास अनुसरुन केंद्रीय क्षेत्रीय योजना "सिल्क समग्र - २, योजना राज्यात राबविण्याचे संचालक (रेशीम) यांनी प्रस्तावित केले आहे. त्यामुळे रेशीम शेती व त्यावर आधारीत पुरक उद्योगाला चालना देण्यासाठी संदर्भाधीन क्र.२ येथील दिनांक ०२.०६.२०२३ रोजीच्या शासन निर्णयाद्वारे राज्याचे एकात्मिक व शाश्वत वस्त्रोदय धोरण २०२३-२८ अंतर्गत अनेक उपाययोजना करण्यास मान्यता देण्यात आली असून त्यामध्ये केंद्र पुरस्कृत रेशीम समग्र-२ चा समावेश केलेला आहे. सबब, सदर केंद्र पुरस्कृत केंद्रीय क्षेत्र "सिल्क समग्र" २ ISDSI (Integrated Scheme for Development of Silk Industry) योजना सन २०२१-२२ ते सन २०२५-२६" या कालावधीत राज्यात राबविण्यासाठी प्रशासकीय मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

केंद्र पुरस्कृत (Central Sector Scheme) अंतर्गत "सिल्क समग्र" २ ISDSI (Integrated Scheme for Development of Silk Industry) योजना सन २०२१-२२ ते २०२५-२६" या कालावधीत तुती व वन्य रेशीम उद्योग विस्तार व विकासाकरिता राबविण्यात येणाऱ्या विविध योजना व त्यातील काही योजनेस सोबतच्या "सहपत्र-अ" मध्ये नमूद केलेल्या बाबीच्या अंमलबजावणीसाठी प्रशासकीय मान्यता देण्यात येत आहे.

२. या योजनेची प्रभावीपणे अंमलबजावणीकरिता संचालक (रेशीम) यांनी तुती व वन्य क्षेत्रातील सर्व बाबींची व्यापक प्रचार व प्रसिद्धी करावी. त्याकरीता आवश्यक मागदर्शक सुचना व अंमलबजवाणी संदर्भातील कार्यप्रणाली क्षेत्रीय कार्यालयास निर्गमित करण्याची कार्यवाही तात्काळ त्यांचे स्तरावर करण्याची दक्षता घ्यावी. (जसे योजनेची जाहिरात, अर्ज नमुना, पूर्वसंमतीपत्र, मंजूरी

पत्र, प्रस्तावासोबत जोडावयाची आवश्यक कागदपत्रे, करारनामा/बंधपत्र, व्यवसायाचा कालावधी, काही बाबींच्या बाबतीत आराखडा/नकाशा, साहित्याचा तपशिल, लाभार्थी हिस्सा, लाभार्थी अनुदानाची माहिती ही ग्रामपंचायत तसेच शासकीय संकेतस्थळावर प्रसिद्ध करणे इ.)

३. महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामिण रोजगार हमी योजना, नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्प (पोक्रा) व इतर शासकीय योजनेचा लाभ देण्यात आला नसल्याची खात्री संचालक (रेशीम) यांनी करावी. योजनेचे दुबारीकरण व दुहेरी (द्विरूक्ती) लाभ लाभार्थ्यांना दिला जाणार नाही याची संचालक (रेशीम) यांनी दक्षता घ्यावी.

४. केंद्र पुरस्कृत सिल्क समग्र योजनेचा लाभ देताना केंद्राकडून प्राप्त होणारा बाबनिहाय निधी विचारात घेवून जिल्हानिहाय व बाबनिहाय लक्षांक निश्चित करून तो सर्व क्षेत्रीय कार्यालयास कळविण्यात यावा. तसेच, लक्षांकाच्या तुलनेत जिल्हा कार्यालयाकडून प्रस्ताव प्राप्त न झाल्यास ते राज्यस्तरीय प्रकल्प सनियंत्रण समितीच्या मान्यतेने आंतरजिल्हा परिवर्तनीय करण्यास मुभा देण्यात यावी.

५. सदर योजनेची पारदर्शक व प्रभावीपणे अंमलबजावणी व्हावी म्हणून संचालक (रेशीम) यांनी (Direct Benefit Transfer) या प्रणालीचा वापर करून लाभार्थ्यांना अनुदान देण्याची कार्यवाही करावी. त्यासाठी रेशीम ऑनलाईन प्रणाली तात्काळ विकसित करण्याची कार्यवाही करावी.

६. सदर योजने अंतर्गत तुती व वन्य क्षेत्रातील लाभार्थी शेतकरी/ उद्योजक व क्षेत्रीय तपासणी अधिकारी यांचे प्रकल्पाच्या स्थळ पाहणी अहवालासोबत प्रकल्प स्थळाचे अक्षांश रेखांशसह फोटो काढावेत व त्यासाठी जीओटॅगिंग (Geo-Tagging) प्रणालीचा वापर करण्यात यावा.

७. सदर योजना राबविताना केंद्रीय रेशीम मंडळाने दिलेल्या मार्गदर्शक सुचनाप्रमाणे व कार्यपद्धतीनुसार कार्यवाही करण्याची सर्व संबंधितांनी दक्षता घ्यावी. केंद्राकडून प्राप्त झालेला निधीचा विनियोग ज्या प्रयोजनासाठी मंजूर झाला आहे. त्याच प्रयोजनासाठी/ बाबीकरिता करणे आवश्यक राहील, याची सर्व संबंधितांनी दक्षता घ्यावी.

८. सदर योजना राबविताना जिल्हानिहाय व प्रादेशिक स्तरावर समितीची स्थापना करण्याची कार्यवाही संचालक (रेशीम) यांनी करावी. सदर समितीच्या शिफारशीनुसार लाभार्थ्यांचे प्रस्तावास मान्यता देण्याची कार्यवाही राज्यस्तरीय प्रकल्प सनियंत्रण समिती यांची राहील.

९. लाभार्थ्यांची निवड समूह पद्धतीने करून योजनेची अंमलबजावणी करण्यात यावी. एकदा एका लाभार्थ्याला लाभ दिल्यानंतर त्याच लाभार्थ्याला पुन्हा लाभ देण्यात येवू नये किंवा त्या क्षेत्राला (जमिनीचा सर्व नंबर/गट नंबर) पुन्हा लाभ देण्यात येवू नये. लाभार्थ्यांना लाभ देण्यात यावयाच्या लाभक्षेत्राचे प्रमाण निश्चित केलेल्या मर्यादित राहील. तसेच सदर योजनेची अंमलबजावणी व सनियंत्रण करिता वेळोवेळी अधिनस्त कार्यालयांना निर्देशित करावे. त्याचप्रमाणे योजनेअंतर्गत निवडण्यात आलेल्या लाभार्थ्यांची यादी निधी प्राप्त झाल्यापासून १५ दिवसांमध्ये रेशीम संचालनालयाच्या संकेतस्थळावर उपलब्ध करून देण्याची जबाबदारी राज्यस्तरीय प्रकल्प सनियंत्रण समिती यांचेकडून संचालक (रेशीम) यांच्या मार्फत करण्यात यावी.

१०. सदर योजनेतर्गत विहित केल्याप्रमाणे अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती तसेच महिला शेतकरी लाभार्थ्यांना लाभ देण्यात यावा. सदर योजनेच्या अंमलबजावणीकरिता केंद्र व राज्य हिस्साचा निधी वेळोवेळी अर्थसंकल्पिय वितरण प्रणालीद्वारे संचालक (रेशीम) यांना उपलब्ध करून देण्यात येईल. सदर निधी हा सर्वसाधारण शेतकऱ्यांकरीता केंद्र व राज्य हिस्साच्या खालील लेखाशिर्षाखाली सन २०२३-२४ करिता करण्यात आलेल्या अर्थसंकल्पिय तरतुदीतुन खर्ची टाकण्यात यावा.

अ.क्र.	केंद्र हिस्सा	राज्य हिस्सा
१	<p>मागणी क्र.व्ही-२ २८५१, ग्रामोद्योग व लघुउद्योग ११०, संमिश्र ग्रामोद्योग व लघुउद्योग आणि सहकारी संस्था (०२) विविध सहकारी संस्थांना सहाय्य (०२) (४१) रेशीम उद्योगाचा विकास (केंद्र पुरस्कृत) (केंद्र हिस्सा) कार्यक्रम (२८५१ १२६९), ३१, सहायक अनुदाने (वेतनेत्तर)</p>	<p>मागणी क्र.व्ही-२ २८५१, ग्रामोद्योग व लघुउद्योग ११०, संमिश्र ग्रामोद्योग व लघुउद्योग आणि सहकारी संस्था (०२) विविध सहकारी संस्थांना सहाय्य (०२) (४५) रेशीम उत्पादक, खादी ग्रामोद्योग व ग्रामोद्योक विकास कार्यक्रम (२८५१ १२०४), ३१, सहायक अनुदाने (वेतनेत्तर)</p>

११. सदर योजनेस प्रशासकीय मान्यता मिळाल्यानंतर अनुसूचित जमाती यांच्याकरीता राज्य हिस्स्यासाठी अर्थसंकल्पीय तरतूदीकरीता नवीन लेखाशिर्ष उघडण्यासाठी नियोजन व वित्त विभागाच्या मान्यतेने प्रस्ताव महालेखापाल यांच्या मान्यतेसाठी पाठविण्यात येईल.

१२. सदर शासन निर्णय वित्त विभागाचे अनौपचारिक संदर्भ क्र.१०४/२०२४/व्यय-२, दि.०७.०२.२०२४ अन्वये दिलेल्या मान्यतेस अनुसरून व दि.०४.०१.२०२३ रोजीच्या मंत्रिमंडळाच्या बैठकीत घेण्यात आलेल्या निर्णयाच्या अनुषंगाने निर्गमित करण्यात येत आहे.

१३. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in वेबसाईटवर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक सांकेतांक २०२४०२०९१३३६०६११०२ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात आला आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(श्रद्धा कोचरेकर)
उपसचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

- १) मा.राज्यपाल यांचे प्रधान सचिव, राजभवन, मुंबई.
- २) मा.मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ३) मा.उपमुख्यमंत्री तथा मंत्री (गृह, विधी व न्याय विभाग) यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ४) मा.उपमुख्यमंत्री तथा मंत्री (वित्त व नियोजन) यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ५) मा.मंत्री (वस्त्रोद्योग), सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग यांचे खाजगी सचिव.
- ६) सर्व मा.मंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ७) मा.विरोधी पक्ष नेता, महाराष्ट्र विधानपरिषद/ विधानसभा, विधान भवन, मुंबई.
- ८) सर्व माननीय संसद सदस्य/ विधानमंडळ सदस्य, महाराष्ट्र राज्य.
- ९) मा.समिती प्रमुख, महाराष्ट्र विधानमंडळ रोहयो समिती, विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
- १०) मा.मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
- ११) मा.सदस्य सचिव, केंद्रीय रेशीम मंडळ, बंगळूरु.
- १२) सर्व अपर मुख्य सचिव/ प्रधान सचिव/ सचिव, सर्व मंत्रालयीन विभाग.

- १३) सर्व विभागीय आयुक्त.
- १४) आयुक्त, महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामिण रोजगार हमी योजना, नागपूर.
- १५) सर्व जिल्हाधिकारी.
- १६) सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद
- १७) महालेखापाल, महाराष्ट्र-१ (लेखा व अनुज्ञेयता/लेखापरीक्षा), मुंबई.
- १८) महालेखापाल, महाराष्ट्र-२ (लेखा व अनुज्ञेयता/लेखापरीक्षा), नागपूर
- १९) वरिष्ठ उप महालेखापाल (पड़ताळणी), बाह्य लेखापरिक्षा विभाग (नागरी), मुंबई.
- २०) संचालक (रेशीम), रेशीम संचालनालय, नागपूर.
- २१) उपसंचालक / सहायक संचालक, प्रादेशीक रेशीम कार्यालय, नागपूर/ अमरावती/ औरंगाबाद / पुणे.
- २२) सर्व कोषागार अधिकारी.
- २३) सर्व रेशीम विकास अधिकारी श्रेणी-१ / श्रेणी-२.
- २४) निवड नस्ती.

सहकार, पणन व वस्त्रोदयोग विभाग, शासन निर्णय क्रमांक :सपवि-४००१५/२/२०२३-DESKSERICULURE CMTD, दिनांक :- ०९ फेब्रुवारी, २०२४ चे सहपत्र
“सहपत्र-अ”

केंद्र पुरस्कृत (Central Sector Scheme) “Silk Samagra -२” (ISDSI)

केंद्रीय रेशीम मंडळाच्या सहाय्याने रेशीम उद्योग उत्पादनाच्या विकासासाठी केंद्र पुरस्कृत (केंद्रीय क्षेत्र) सिलक समग्र-२ योजना

Proposed Schemes Under Mulberry and Tassar Sector to be Implemented by Directorate of Sericulture, Nagpur.

Sr. No अ. क्र.	Name of Schemes योजनेचे नांव	Existing Unit Cost	Unit एकक	Category वर्गवारी	Sharing Pattern हिस्साचे प्रमाण			योजनेची माहिती				
					Central केंद्र	State राज्य	Benef लाभार्थी					
1. Pre cocoon (Mulberry Sector)												
I	Capacity Building & Training for Sericulture Sector											
A	Beneficiary Empowerment Programme	₹,000	Nos	Gen	१००%	०	०	रेशीम उद्योजक शेतकरी व सुत उत्पादक यांच्या कौशल्याला चालना देण्यासाठी प्रशिक्षण /अभ्यास दौरे रेशीम शेतीचे नविन तंत्रज्ञान अवगत करण्यासाठीचे योजना.				
				SC& ST	१००%	०	०					
B	Support for development of Kisan nurseries for Mulberry & Vanya											
I	Mulberry Kisan Nursery (Unit per Acre) तुती क्षेत्राकरीता किसान तुती रोपे तयार करणे साठी सहाय्य योजना	₹,५०,०००	Acre	Gen	५०%	२५%	२५%	तुती लागवड रोपांचे व ऐन व अर्जुन रोपांचे सहाय्याने केल्यास तुती व ऐन व अर्जुन लागवड रोपांचे नवीन लागवड किटक संगोपनास लवकर तयार होते व तूतीचे/ऐन व अर्जुन झाडे जिवंत राहण्याचे प्रमाणे जास्त असते त्यासाठी प्रति एकर तूती लागवड रोपांचे सहाय्याने करणेसाठी योजना.				
				SC& ST	६५%	२५	१०%					
II	Vanya Kisan nursery (Unit per acre) वन्य क्षेत्राकरीता ऐन व अर्जुन रोपे तयार करणेसाठी सहाय्य.	₹,००,०००	Acre	Gen	५०%	२५%	२५%	तुती लागवड रोपांचे व ऐन व अर्जुन रोपांचे सहाय्याने केल्यास तुती व ऐन व अर्जुन लागवड रोपांचे नवीन लागवड किटक संगोपनास लवकर तयार होते व तूतीचे/ऐन व अर्जुन झाडे जिवंत राहण्याचे प्रमाणे जास्त असते त्यासाठी प्रति एकर तूती लागवड रोपांचे सहाय्याने करणेसाठी योजना.				
				SC& ST	६५%	२५%	१०%					

2.Package of Assistance for Mulberry Silk worm Rearing 250 Dfls Capacity for 02 acre plantation

I	Plantation तुती लागवड विकास कार्यक्रमासाठी सहाय्य योजना	१,२०,०००	Acre	Gen	५०%	२५%	२५%	राज्यातील तूती लागवडीचे क्षेत्र वाढवीण्यासाठी लाभार्थ्याना प्रति एकर तुती लागवड जोपासना, खते औषधे इ. करीता सहाय्य योजना.
				SC& ST	६५%	२५%	१०%	
II	Irrigation तुती बागेसाठी पाणी देण्याच्या सुविधा, पाणी संवर्धन व त्यांच्या तंत्राला सहाय्यता योजना.	१,००,०००	Nos	Gen	५०%	२५%	२५%	सदर योजने अंतर्गत लाभार्थ्याचे शेतात पाणीची सुविधा निर्माण करणे तुती बागेला डिबक सिंचन/स्प्रीकलर लावण्यासाठी राज्यातील लाभार्थ्याना आर्थिक सहाय्य केले जाते.
				SC& ST	६५%	२५%	१०%	
III	Rearing house (RH) - Models I (1000 sq.ft) किटक संगोपन गृह बांधणेसाठी सहाय्यता योजना १००० Sq.ft	४,५०,०००	Nos	Gen	५०%	२५%	२५%	शेतकऱ्यांना किटक संगोपनाकरिता स्वतंत्र संगोपनगृह बांधण्यासाठी किमान रु.४५००००/- अर्थसहाय्य केले जाते. स्वतंत्र किटक संगोपनगृहमुळे कोष उत्पादनात वाढ व दर्जेदार कोष उत्पादन होण्यास मदत होते, ही योजना तुती तुती लागवड करून कोष उत्पादन करण्यासाठी राबवावयाची आहे.
				SC& ST	६५%	२५%	१०%	
IV	Rearing Equipment's including improved mount ages(Rotary Mount ages) for quality cocoon production दर्जेदार कोष उत्पादनासाठी किटक संगोपन साहीत्य /शेती अवजारे साहीत्य पुरवठा सहाय्य आधुनिक माऊंटेज (रोटरी माऊंटेजेस) सहित	७५,०००	Acre /nos	Gen	५०%	२५%	२५%	दर्जेदार कोष उत्पादनाकरीता रेशीम शेती करणाऱ्या शेतकऱ्यांना किटक संगोपन साहित्य व शेती अवजारे पुरवठा करण्यासाठी योजना. यामध्ये रोटरी माऊंटेज याचा समावेश असुन त्यापासुन एकसमान व दर्जेदार कोष उत्पादन होण्यास मदत होणार आहे.
				SC& ST	६५%	२५%	१०%	
V	Disinfectant (Prophylactic Measure) दर्जेदार निर्जुतूकीकरण औषधांचा व पिक संरक्षण उपाय सुविधा शेतकऱ्यांना पुरवठा करणे.	५,०००	Nos	Gen	५०%	२५%	२५%	रेशीम कोषाचे उत्पन्न घेणारे शेतकऱ्यांना लागणारे विविध प्रकारचे निर्जुतूकीकरण करण्यासाठी व पिक संरक्षणासाठी विविध औषधी पुरवठा करणे व समुह संघटितांना मदत करणे.
				SC& ST	६५%	२५%	१०%	

3. Package of Assistance for Mulberry Silk worm Rearing 150 (DFLS) Capacity for 01 Acre plantation

I	Plantation तुती लागवड विकास कार्यक्रमासाठी सहाय्य योजना	६०,०००	Acre	Gen	५०%	२५%	२५%	राज्यातील तूती लागवडीचे क्षेत्र वाढवीण्यासाठी लाभार्थ्यांना प्रति एकर तुती लागवड जोपासना, खते औषधे इत्यादीकरीता सहाय्य योजना.
				SC& ST	६५%	२५%	१०%	
II	Irrigation तुती बागेसाठी पाणी देण्याच्या सुविधा, पाणी संवर्धन व त्यांच्या तंत्राला सहाय्यता योजना.	६०,०००	Nos	Gen	५०%	२५%	२५%	सदर योजनेतंगत लाभार्थ्यांचे शेतात पाणीची सुविधा निर्माण करणे तुती बागेला ठिबक सिंचन/स्प्रिंकलर लावण्यासाठी राज्यातील लाभार्थ्यांना आर्थिक सहाय्य केले जाते.
				SC& ST	६५%	२५%	१०%	
III	Rearing house (RH) - Models II (600 sq.ft and above) किटक संगोपन गृह बांधणेसाठी सहाय्यता योजना (६०० स्व.फूट व त्यावरील)	३,२५,०००	Nos	Gen	५०%	२५%	२५%	शेतकऱ्यांना किटक संगोपनाकरिता स्वतंत्र संगोपनगृह बांधण्यासाठी किमान रु.३२५०००/- अर्थसहाय्य केले जाते. स्वतंत्र किटक संगोपनगृहमुळे कोष उत्पादनात वाढ व दर्जदार कोष उत्पादन होण्यास मदत होते, हि योजना तुती लागवड करून कोष उत्पादन करण्यासाठी राबवावयाची आहे.
				SC& ST	६५%	२५%	१०%	
IV	Rearing Equipment's including improved mount ages(Rotary mount ages) for quality cocoon production दर्जदार कोष उत्पादनासाठी किटकसंगोपन साहित्य /शेती अवजारे साहित्य पुरवठा सहाय्य आधुनिक माऊंटेज	५०,०००	Acre/nos	Gen	५०%	२५%	२५%	दर्जदार कोष उत्पादनाकरीता रेशीम शेती करणाऱ्या शेतकऱ्यांना किटक संगोपन साहित्य व शेती अवजारे पुरवठा करण्यासाठी योजना. यामध्ये रोटरी माऊंटेज याचा समावेश असुन त्यापासुन एकसमान व दर्जदार कोष उत्पदान होण्यास मदत होणार आहे.
				SC& ST	६५%	२५%	१०%	
V	Disinfectant (Prophylactic Measure) दर्जदार निर्जुतूकीकरण औषधांचा व पिक संरक्षण उपाय सुविधा शेतकऱ्यांना पुरवठा करणे.	५,०००	Nos	Gen	५०%	२५%	२५%	रेशीम कोषाचे उत्पन्न घेणारे शेतकऱ्यांना लागणारे विविध प्रकारचे निर्जुतूकीकरण करण्यासाठी व पिक संरक्षणासाठी विविध औषधी पुरवठा करणे व समुह संघटितांना मदत करणे.
				SC& ST	६५%	२५%	१०%	

4. Popularisation of chawki Rearing centre (through RSRS and RECs)

A	Popularisation of chawki Rearing centre (through RSRS and RECs) बाल्य किटकांच्या बागेची देखभालासाठी मदत करणे, बालकिटक संगोपन केंद्राचे बांधकाम व बालकिटक संगोपन साहित्य उपलब्ध करण्यासाठी मदत करणे	₹3,00,000	Nos	Gen	५०%	२५%	२५%	समुहातील शेतकऱ्यांना रोगमुक्त बाल्यअवरथेतील (चॉकी) किटकांचा पुरवठा करण्यासाठी ही योजना राबविण्यात येते. १५-२० लघार्थ्यांना एकाच वेळीस बाल्यकिटकांचा पुरवठा करण्यात येतो. या योजनेमुळे शेतकऱ्यांना किटकाच्या दुसऱ्या अवरथेपर्यंत संगोपन केलेल्या अळ्यांच्या पुरवठा केला जातो. यामुळे शेतकऱ्यांचा ५-६ दिवसांचा वेळ वाचतो. सदरच्या योजनेमुळे कोषाची प्रत व उत्पादनात वाढ होते. चॉकी पुरवठयामुळे साधारणत: २५% कोष उत्पादनात वाढ दिसून येते.
				SC& ST	६५%	२५%	९०%	

5. Post cocoon -Mulberry Sector

A	Motorized charka to dissuade Child Labour बालमजुरी हटविण्यासाठी मोटारचलीत चरखा संयंत्र उभारण्यासाठी आर्थिक सहाय्य	₹३०,०००	Nos	Gen	५०%	२५%	२५%	रेशीम सुत निर्मितीमध्ये बालमजुर हटविण्यासाठी व चरख्याच्या कार्यपद्धतीत सुधारणा करण्यासाठी मोटारीवर चालणारे चरखे उभारण्यासाठी सहाय्य योजना.
				SC& ST	६५%	२५%	९०%	
B	UP -gradation of existing cottage basin/domestic basin units अस्तित्वात असलेल्या कॉटेज बेसीन मशिनचे उन्नती करणेसाठी आर्थिक सहाय्य करणे.	₹२,४०,०००	Nos	Gen	५०%	२५%	२५%	सदर योजनेत रेशीम कोषापासून सुत निर्मितीकरीता अस्तित्वात असलेल्या कॉटेज बेसीन रिलींग युनिटचे उन्नतीकरण करणे त्यामध्ये रिलींग मशीन बॉयलर, परमिशन चेंबर, सोलार बाबींचा समावेश असून त्याद्वारे उत्पादन उत्पादकता वाढविता येणार आहे.
				SC& ST	६५%	२५%	९०%	
C	Establishment of Multi-end reeling units (10 ends) मल्टीएंड (१० बेसीन युनिट) उभारण्यासाठी आर्थिक मदत करणे.	₹२०,७६,०००	Nos	Gen	५०%	२५%	२५%	राज्यात बायब्लोल्टाईन रेशीम कोषापासून ग्रेडेबल सूत निर्मिती करण्यासाठी मल्टीएंड रिलींग (१०बेसीन) केंद्र उभारण्यासाठी आर्थिक सहाय्य योजना. सदर मशिन १२-१४ किलो/ पाळी (shift) या नुसार २A-३A ग्रेड सूताचे उत्पादन.
				SC& ST	६५%	२५%	९०%	

D	Support for Establishment of Automatic Reeling units							
I	120 ends unit- Indigenous स्वयंचलित रिलींग युनिट (१२० एंड) उभारण्यासाठी सहाय्य.	३९,९५,०००	Nos	Gen	५०%	२५%	२५%	दुबार जातीच्या रेशीम कोषापासुन आंतरराष्ट्रीय दर्जाचे ३A-४A ग्रेडचे कच्चे रेशीम सूत तयार करण्यासाठी मशिन पुरवठा. वैयक्तिक उद्योजकाला/गटाला स्वयंचलीत रिलींग युनिट उभारणेची योजना. सदर मशिन ०८-१० किलो /पाळी (shift) या नुसार २A-३A ग्रेड सूताचे उत्पादन.
				SC& ST	६५%	२५%	९०%	
II	200 ends unit- Indigenous स्वयंचलित रिलींग युनिट (२०० एंड) उभारण्यासाठी सहाय्य.	८५,९०,०००	Nos	Gen	५०%	२५%	२५%	दुबार जातीच्या रेशीम कोषापासुन आंतरराष्ट्रीय दर्जाचे ३A- ४A ग्रेडचे कच्चे रेशीम सूत तयार करण्यासाठी मशिन पुरवठा. वैयक्तिक उद्योजकाला/गटाला स्वयंचलीत रिलींग युनिट उभारणेची योजना. सदर मशिन १२-१४ किलो /पाळी (shift) या नुसार २A-३A ग्रेड सूताचे उत्पदान.
				SC& ST	६५%	२५%	९०%	
III	400 ends unit स्वयंचलित रिलींग युनिट (४०० एंड) उभारण्यासाठी सहाय्य.	१,४९,६६,५००	Nos	Gen	५०%	२५%	२५%	दुबार जातीच्या रेशीम कोषापासुन आंतरराष्ट्रीय दर्जाचे ३A- ४A ग्रेडचे कच्चे रेशीम सूत तयार करण्यासाठी मशिन पुरवठा. वैयक्तिक उद्योजकाला/गटाला स्वयंचलीत रिलींग युनिट उभारणेची योजना. सदर मशिन १०० किलो /पाळी (shift) १२ तासाला या नुसार २A-३A ग्रेड सूताचे उत्पदान.
				SC& ST	६५%	२५%	९०%	
IV	Establishment of ARM Unit -5 line (2000 ends) स्वयंचलित रिलींग युनिट (२००० एंड) उभारण्यासाठी सहाय्य.	५,९८,००,०००	Nos	Gen	३०%	२०%	५०%	दुबार जातीच्या रेशीम कोषापासुन आंतरराष्ट्रीय दर्जाचे ३A- ४A ग्रेडचे कच्चे रेशीम सूत तयार करण्यासाठी मशिन पुरवठा. वैयक्तिक उद्योजकाला/गटाला स्वयंचलीत रिलींग युनिट उभारणेची योजना. सदर मशिन ५०० किलो / पाळी (shift) १२ तासाला या नुसार २A - ३A ग्रेड सूताचे उत्पदान.
				SC& ST	४०%	३०%	३०%	
6. Assistance for Twisting units(480 ends)								
	रेशीम धाग्याला पिल देणारे यंत्र उभारणेसाठीची सहाय्य योजना.	९९,००,०००	Nos	Gen	५०%	२५%	२५%	राज्यात तयार झालेल्या कच्चा रेशीम सुताला पिल देण्यासाठी रेशीम उत्पादकांना ४८० स्पीडल रेशीम सुताला पिल देणारे यंत्र उभारणेसाठीची योजना.
				SC& ST	६५%	२५%	९०%	

7. Establishment of water re-cycling plant for reeling units (1.00 lakh liter per day capacity)

	Establishment of water re-cycling plant for reeling units (1.00 lakh liter per day capacity) रेशीम रीलिंग उत्पादन करतेवेळी सांडपाणी वेगवेगळ्या आकाराच्या दोन ग्रिडमधून काढले जातात आणि समायोजित तटस्थीकरण पूलमध्ये पाठविली जाते. पाण्याची गुणवत्ता एकसारखी मिसळून ३ ते ५ तास ठेवणेसाठी योजना प्रस्तावित केलेली आहे.	१८,००,०००	Nos	Gen	५०%	२५%	२५%	रेशीम रीलिंग उत्पादन सांडपाणी वेगवेगळ्या आकाराच्या दोन ग्रिडमधून काढले जातात आणि समायोजित तटस्थीकरण पूलमध्ये पाठविली जाते. पाण्याची गुणवत्ता एकसारखी मिसळून ३ ते ५ तास ठेवणेसाठी योजना प्रस्तावित केलेली आहे.
	SC& ST	६५%	२५%	९०%				

8. Support for Establishment of pupae processing units

	Pupae processing units च्युपा प्रक्रिया युनिट.	२२,८५,७००	Nos	Gen	५०%	२५%	२५%	कोषातुन धागा उत्पादित झाल्यानंतर राहीलेल्या पुपॉवर प्रोसेसींग करण्यासाठीची योजना.
	SC& ST	६५%	२५%	९०%				

9. Post Cocoon -Vanya Sector

A	Motorized Reeling-Cum-Twisting Machines रिलिंगसह टिस्टींग संयंत्र उभारणे.	२५,३५०	Nos	Gen	५०%	२५%	२५%	रिलींग तथा टिस्टींग यंत्राचा वापर करून एकाच वेळेस टसर कोषापासून पीळ दिलेल्या धागा निर्मीती करण्यासाठी रिलींग तथा टिस्टींग यंत्राची उभारणी करण्याची योजना.
	SC& ST	६५%	२५%	९०%				
B	Unnathi Reeling machine सुधारीत रिलींग उभारणी करणे.	२७,३००	Nos	Gen	५०%	२५%	२५%	उन्नती मशीन उत्तम दर्जाचे वळणदार रेशमी धागे तयार करणेसाठी जे रेशीम विणकामात ताना आणि वेफट या दोन्हीसाठी उपयुक्त करणेसाठी योजना.
	SC& ST	६५%	२५%	९०%				
C	Motorized /Pedal operated Spinning Machines मोटार चलीत तथा पायाने चालविणे जाणारे कताई यंत्र उभारणेची योजना.	८,०५०	Nos	Gen	५०%	२५%	२५%	कताई कारागीराच्या मिळकतीत वाढ होण्यासाठी टसर रेशीम धाग्याच्या कताईसाठी मोटारचलीत तथा पायाने चालविणे जाणारे कताई यंत्र उभारणेसाठीची योजना.
	SC& ST	६५%	२५%	९०%				
D	Buniyad reeling machines बुनियादी रिलींग मशिन.	९,७५०	Nos	Gen	५०%	२५%	२५%	टसर रेशीम अंतर्गत राज्यामध्ये मटका घिचा यार्नचे उत्पादन होते. त्यामध्ये लाभार्थ्यांच्या उत्पादन क्षमतेमध्ये मर्यादा असल्याने त्यांना सदर मशिनरीचा पुरवठा केल्यास मटक्यावर सुत काढण्याऐवजी मशिनवर सुत उत्पादन करून उत्पादन व उत्पादकतेमध्ये वाढ होवुन लाभार्थ्यांच्या आर्थिक उन्नती करता येईल.
	SC& ST	६५%	२५%	९०%				

E	Sonalika muga wet reeling machines वेट रिलींग संयंत्र.	₹६,३३०	Nos	Gen	५०%	२५%	२५%	टसर कोषापासून ओले रेशीम धागा निर्मिती यंत्राव्दारे धागा निर्मिती करणेसाठी ओले रिलींग यंत्र उभारणीसाठीची योजना.
				SC& ST	६५%	२५%	९०%	
F	Single window Re-reeling Machines(Motor operated) मोटार चरखा (एका बाजूनी ओपन)	₹६,०००	Nos	Gen	५०%	२५%	२५%	टसर कापड विणण्यातील वेट धागा तयार करण्यासाठी CTRTI, रांची यांनी डेव्हलप केलेला आधुनिक चरखा पुरवठा योजना.
				SC& ST	६५%	२५%	९०%	
G	Tasar reeling machinery Package टसर धागाकरण पुर्ण यंत्र सामुग्री.	₹३,८७,०००	Nos	Gen	५०%	२५%	२५%	सद्यःस्थितीत उत्पादित होणारा धागा वेट यार्न असून चायनिज / कोरीयन टसर सिल्क धाग्याचा वार्प यार्न म्हणुन उपयोग करण्यात येतो त्यामुळे या मशिनवर उत्पादित होणारा धागा टसर वार्प असून त्याची उत्पादित किंमत ही सद्यःस्थितीच्या धाग्यापेक्षा चांगली असेल त्यानुसार सदरचे मशिनरी पॅकेजची योजना.
				SC& ST	६५%	२५%	९०%	

10. Providing services of Master Reelers/ Technicians as Twister /weaver /Dyer

	Providing services of Master Reelers/ Technicians as Twister /weaver /Dyer मास्टर रिलर्स आणि तंत्रज्ञ यांची सेवा पुरविणे.	₹२,५२,०००	Nos	Gen	१००%	०%	०%	राज्यातील खाजगी व संचालनालयातील रिलींग केंद्रात उत्पादित होणाऱ्या रेशीम सुताची प्रत सुधारण्यासाठी ही योजना राबविण्यात येते. या योजनेअंतर्गत केंद्रीय रेशीम मंडळ, बंगलोर यांचेकडील तज्ज असलेले तंत्रज्ञांना पाठविले जाते. त्यांचेकडुन स्थानिक रिलर्स/व्हीवर/झायर व रिलींग कामगारांना प्रशिक्षण देण्यासाठीची योजना आहे.
				SC& ST				

11. Support for Cocoon drying facility in designated Cocoon Market

A	1000 kg .capacity units Conveyor Hot Air drier गरम हवा देवुन कोष सुकविणेसाठी यंत्र खरेदीसाठीची योजना. (१००० किलो क्षमतेसाठी).	₹६,७७,५००	Nos	Gen	५०%	२५%	२५%	बाजारपेठेतील कमी दराचे ओल्या रेशीम कोषाचे खरेदी करून कोष सुकवून टप्पा-टप्पाने रेशीम धागा निर्मिती करण्यासाठी सुकविलेल्या कोषाची वापर करणे तसेच शेतकऱ्यांनी उत्पादन केलेले कोष वाळवून साठवणूक करून ठेवण्यासाठीची योजना.
				SC& ST	६५%	२५%	९०%	
B	2000 kg. capacity conveyor Hot air Drier गरम हवा देवुन कोष सुकविणेसाठी यंत्र खरेदीसाठीची योजना. (२००० किलो क्षमतेसाठी).	₹४,२७,०००	Nos	Gen	५०%	२५%	२५%	बाजारपेठेतील कमी दराचे ओल्या रेशीम कोषाचे खरेदी करून कोष सुकवून टप्पा-टप्पाने रेशीम धागा निर्मिती करण्यासाठी सुकविलेल्या कोषाची वापर करणे तसेच शेतकऱ्यांनी उत्पादन केलेले कोष वाळवून साठवणूक करून ठेवण्यासाठीची योजना.
				SC& ST	६५%	२५%	९०%	

12. Support for Silk Weaving Sector

A	Modified Region Specific Silk Handlooms (Pit loom) सुधारीत रेशीम विशिष्ट हॅन्डलुम योजना	89,000	Nos	Gen	40%	24%	24%	उत्पादित होणारे रॉ सिल्क पैकी ६० ते ७० टक्के हॅन्डलुमवर युज होते. अस्तित्वात असलेले कमी उत्पादकता व कमी प्रतीचे कापड उत्पादन होत असल्याने त्यामध्ये सुधारणा करण्यासाठी सदरची योजना लागू करण्यात आलेली आहे.
				SC& ST	64%	24%	90%	
B	Loom up gradation -Loom up gradation through Jacquards,pirn winding and other equipment. अस्तित्वात असलेल्या हातमागाचे उन्नतीकरण योजना	97,400	Nos	Gen	40%	24%	24%	जेकार्ड, पर्नवांईन्डिंग व इतर साहित्य वापरून हातमागाचे उपग्रेडेशन करून उत्पादकता वाढविण्यासाठीची योजना सीएसआरटीआय, म्हैसुर यांनी विकसित केलेली न्युम्याटीक लिप्टींग संयंत्र हातमाग धारकांना पुरवठा करणे.
				SC& ST	64%	24%	90%	
C	Pneumatic lifting mechanism -2 loom units वायवीय उचल यंत्रणा - २ हातमागासाठी	38,000	Nos	Gen	40%	24%	24%	केंद्रीय रेशीम प्रशिक्षण व संशोधन संस्था, म्हैसुर यांनी विकसीत केलेली न्युम्याटीक लिप्टींग संयंत्र हातमाग धारकांना पुरवठा करणे. सदर योजना विणकरांचे कष्टप्रद कमी करण्यासाठी आणि उत्पादकता वाढविण्यासाठीची योजना आहे.
				SC& ST	64%	24%	90%	
D	Electronic Jacquard (720 hooks) with lifting mechanism इलेक्ट्रॉनिक जेकार्ड (७२० हुक्स) वायवीय उचल यंत्रणा	2,82,000	Nos	Gen	40%	24%	24%	मॅकानिकल जेकार्ड ऐवजी इलेक्ट्रॉनिक जेकार्डवी उभारणी करून वेगवेगळ्या डिझाईनची किंमत कमी करणे व उत्पादकता वाढविणेसाठीची योजना.
				SC& ST	64%	24%	90%	
E	Computer Aided Textile Designing (CATD) units संगणक ॲडेट टेक्सटाईल डिझाईनिंग	4,84,000	Nos	Gen	40%	24%	24%	संगणकाच्या सहाय्याने रेशीम कापडावर विविध प्रकारची डिझाईनिंग करून रेशीम कापडामध्ये आकर्षकता निर्माण करणे करीताची योजना.
				SC& ST	64%	24%	90%	

13. Support for silk Dyeing & Processing facilities

A	Micro Tub dyeing unit-2 Kgs.Unit धागा रंगविणे - २ कि.कॅपॅसिटी	9,00,000	Nos	Gen	40%	24%	24%	2 कि.ग्र.ते ५० कि.ग्र. क्षमतेच्या टयुब डाईग-रेशीम कापडांना कलर करण्यासाठीचे संयंत्र उभारणेसाठी मदत करण्यासाठीची योजना.
				SC& ST	64%	24%	90%	
B	Tub dyeing unit 50kgs capacity धागा रंगविणे - ५० कि.कॅपॅसिटी	90,93,000	Nos	Gen	40%	24%	24%	
				SC& ST	64%	24%	90%	

C	Arm dyeing unit 50 kgs capacity आर्म डाईंग ५० कि.ग्रॅ. कॅपॅसीटी	₹२३,८०,०००	Nos	Gen	५०%	२५%	२५%	कापडाच्या रंगरंगोटीमध्ये एकवाक्यता येणेसाठी रंगणी मशिन उभारणीची योजना.
				SC& ST	६५%	२५%	१०%	
D	Fabric Processing unit-250 kgs capacity कापड प्रक्रिया सुविधा २५० कि.ग्रॅ. क्षमता.	₹३८,३८,०००	Nos	Gen	५०%	२५%	२५%	रेशीम सुतापासुन तयार केलेल्या कापडावर विविध प्रकारची प्रक्रिया करण्यासाठीची कॉमन सुविधा केंद्राची उभारणी करणे.
				SC& ST	६५%	२५%	१०%	
E	Fabric Finishing Units फॅब्रिक फिनिशिंग युनिट	₹११,४२,०००	Nos	Gen	५०%	२५%	२५%	रेशीम कपडा तयार केल्यानंतर त्याच्यातील फिनिशिंग करण्याबाबतचे कामकाज.
				SC& ST	६५%	२५%	१०%	

14. Support for establishment Efficient Treatment Plant (ETP) for Silk Processing Unit

A	Effluent Treatment plant -Discharge to Ground type (ETP) जमिनीत सोडणेसाठी खराब पाणी शुद्ध करण्याची योजना	₹१०,००,०००	Nos	Gen	५०%	२५%	२५%	रेशीम धागा डाईंग आणि रेशीम कापड प्रक्रिया केले नंतर जे पाणी प्रदुषण युक्त होते त्या पाण्यावर ट्रीटमेंट करून (उपचार) करून प्रदुषण मुक्त करण्यासाठीची योजना (Pollution Control Board यांच्या निकषानुसार) जमीनीमध्ये पाणी सोडणे.
				SC& ST	६५%	२५%	१०%	
B	ETP-Zero Discharge जमिनीत सोडणेसाठी खराब पाणी शुद्ध करण्याची योजना	₹१५,००,०००	Nos	Gen	५०%	२५%	२५%	रेशीम धागा डाईंग आणि रेशीम कापड प्रक्रिया केले नंतर जे पाणी प्रदुषण युक्त होते त्या पाण्यावर ट्रीटमेंट करून (उपचार) करून प्रदुषण मुक्त करण्यासाठीची योजना (Pollution Control Board यांच्या निकषानुसार) जमीनीमध्ये पाणी सोडणे.
				SC& ST	६५%	२५%	१०%	

15. Sericin Extraction Unit

	Sericin Extraction Unit सेरिसिन काढण्याची प्रक्रिया (डिगमिंग प्रक्रिया) करणेसाठी अर्थसहाय्य योजना.	₹१५,२४,०००	Nos	Gen	५०%	२५%	२५%	प्रयोगशाळेत फायब्रोइनमधून सेरिसिन काढण्याची प्रक्रिया (डिगमिंग प्रक्रिया) कोळूनचे लहान तुकडे करून सुरु केली जाते. सेरिसिन पाण्यात विरघळते, परंतु फायब्रोइन तंतू नसतात. पाण्याने उपचार केल्यानंतर (जास्त आण्विक वजनासह फायब्रोइन मिळवणे) किंवा क्षारांच्या समावेशासह पाण्याने प्रक्रिया केल्यानंतर (अधिक आण्विक वजनासह फायब्रोइन मिळवणे) किंवा सोडियम कार्बोनेट (कमी आण्विक वजनासह फायब्रोइन मिळवणे) सारख्या क्षारांच्या व्यतिरिक्त फायब्रोइन द्रावणात मोठ्या प्रमाणात तंतू तयार करेल त्याकरीता युनिट स्थापन करणेसाठी योजना.
				SC& ST	६५%	२५%	१०%	

16. Mulberry Seed Sector

Support to Silkworm Seed Production Unit							
A	Construction of grain age building (10000 sft) and Procurement of grain age equipment अंडीपुंज निमीर्ती केंद्र बांधकाम व उपकरणे खरेदीसाठी योजना	₹,१६,००,०००	Nos	Gen	५०%	२५%	२५%
				SC& ST	६५%	२५%	९०%
							रेशीम अंडीपुंज तयार करणेसाठी अंडीपुंज निर्मिती तयार करणे. सदर अंडीपुंज निमीती केंद्रावर CSR/CB अंडीपुंज निर्मिती करून महाराष्ट्र राज्यातील रेशीम शेतकऱ्यांना अंडीपुंज वाटप कोष उत्पादन करणेसाठी युनिट स्थापन अर्थसहाय्य योजना.

17. Vanya Seed Sector

A	Strengthening of Vanya Silkworm Seed Production Units टसर बिज गुणन केंद्र बळकटीकरणासाठी सहाय्य.	₹,००,०००	Nos	Gen	५०%	२५%	२५%	शासकीय टसर (मऱ्हाऊस) अंडीपुंज केंद्राची बळकटीकरण करण्यासाठीची योजना, दर्जेदार टसर अंडीपुंजाची निर्मिती करण्याकरीता योजना राज्यातील टसर क्षेत्र असलेल्या जिल्ह्यात राबविण्यात येईल.
				SC& ST	६५%	२५%	९०%	
B	Vanya Private graineurs टसर खाजगी ग्रेनेज अर्थसहाय्य योजना	₹,००,०००	Nos	Gen	५०%	२५%	२५%	टसर अंडीपुंजाची वाढती मागणी लक्षात घेता खाजगी अंडीपुंज निर्मिती केंद्र उभारण्यासाठी योजना आहे.
				SC& ST	६५%	२५%	९०%	
